

РЕЦЕНЗИЯ

От: професор доктор на науките Петър Борисов Борисов
Академична длъжност, научна степен, име, презиме, фамилия;

АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

ВУ / научна организация;

Организация и управление на производството

Научна специалност

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по *научна специалност* в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №1333/14.05.2024 на Ректора на УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Кирил Бойков Здравков*

Тема на дисертационния труд: *Тема: Преодоляване на регионалните дисбаланси чрез повишаване на конкурентоспособността в регионите*

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *катедра/факултет* на УНСС по *научна специалност* съгласно Заповед на

Зам.-ректора по НИД на УНСС №948/27.04.2020 Обучението е осъществено в *задочна* форма през периода 07.04.2020 – 07.04.2024 г.

Кирил Бойков Здравков е роден на 2 Декември, 1992 год. През 2011 година завършва своето средно образование в 33-та Езикова гимназия „Св. София“ със специалност – „френски език“. През 2014 година започва да се обучава в бакалавърска програма „управление на бизнеса и предприемачество“ към Нов Български Университет (НБУ), гр. София. През 2018 година успешно завършва и придобива бакалавърска степен в този университет. През 2019 година придобива магистърска степен по специалност „Регионален бизнес и мениджмънт“ от УНСС – София. В периода 2020 – 2024 година се обучава в докторска програма за придобиване на ОНС „доктор“ към катедра „Регионално развитие“.

Трудовата кариера на г-н Здравков започва през 2011 година, като търговски експерт, а година по-късно той заема длъжността офис мениджър. От 2014 година до днес е мениджър ключови клиенти. Нямам информация кандидата да е заемал или заема академичната длъжност към момента на получаване на документите (според справка направена в регистрите на НАЦИД).

Индивидуалният учебен план е изпълнен, което се засвидетелства от решението на катедрения съвет на катедра „Регионално развитие“ да отчисли докторанта с право на защита.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за рецензиране дисертационен труд е в обем 156 страници. Структурата на дисертацията е организирана в следните раздели - увод, изложение в 3 (три) глави, заключение, основни научни приноси и библиография.

Въпреки огромният брой на научните изследвания в областта на конкурентоспособността, все още няма изчерпателна дефиниция, както и рамка в която да се дефинира тази сложна социално-икономическа категория. Конкурентоспособността на ниво регион още повече усложнява тълкуването на понятието. Тази сложност се проявява от факта, че категорията „конкурентоспособност“ има многопластов характер и при дефиниране на нейната същност е необходимо да се използва мултидисциплинарен подход. Всички тези аргументи, лично за мен като изследовател с интерес в областта на „теорията на конкурентоспособността“ определят избора на тема като актуален и поставят високо летвата по отношение посоката, в която научното изследване е ориентирано.

Още в увода авторът на дисертационния труд определя основните елементи на научното изследване, а именно това са изследователската теза, обекта на изследване, предмета на изследване, целта и научните задачи.

Прави впечатление, че обекта на изследване не е правилно дефиниран, така че той да кореспондира с изследователската теза на дисертационния труд. Изследователската теза е (цитирам) „... дисбалансите в регионите могат да бъдат преодолені чрез внедряване на иновации, дигитализация на бизнес процесите и създаване на конкурентна среда за предприятията в България, което от своя страна ще създаде благоприятни условия за социално-икономическо развитие на регионите за планиране от ниво NUTS 2.“ Така формулирана изследователската теза, изисква обектът на изследване да бъдат предприятията, които докторанта заявява, че ще изследва. В последващото изложение в първа, втора и трета глава на дисертационния труд се акцентира върху анализът на процесите, които

протичат в бизнес предприятия, което означава, че автора дава заявка да обвърже регионалната конкурентоспособност със състоянието на тези структури. От дисертацията, прозира явен смисъл на идеята, че носители на регионалната конкурентоспособност са различните по размер предприятия. Извършеният анализ протича в тази посока, което определя една проста, но в същото време елегантна логическа рамка на дисертационното изследване.

В първа глава, докторанта в дълбочина е разгледал основните елементи на своето дисертационно изследване, умело е боравил с литературните източници и смятам, че като брой те са достатъчни и доказват, че докторанта познава теорията на „регионалната конкурентоспособност“. Моята препоръка към докторанта е да **прецизира цитирането в литературния обзор** с оглед избягване рискът от плагиатстване.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Смятам, че предложената методология на научното изследване, извършеният анализ, както и предложените препоръки и насоки за подобряване регионалната конкурентоспособност са приноси с научно-приложен характер. Чрез така оформеното съдържание на дисертационния труд, докторанта е успял в детайли да представи резултатите от решените научни задачи, които той заедно със своя научен ръководител са дефинирали в началото на своята екипна работа. Смятам, че е постигната целта на дисертационния труд, а именно успешно е доказана основната хипотеза на научното изследване.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В представената справка за научно-приложни приноси в самият дисертационен труд са дефинирани общо 5 (пет) приноса. Съгласен съм с докторанта, че точно тези моменти от неговата дисертация се открояват като приноси. Всички приноси са оригинално дело на автора и пряко произтичат от извършеното дисертационно изследване. В така дефинираните приноси се открояват следните, които имат изключително приложен (полезен за практиката) характер:

- Проведено е анкетно проучване и е направен емпиричен анализ на резултатите, с акцент върху дейността на МСП и въздействието на цифровата трансформация на икономиката върху техния бизнес, при наличие на собствена стратегия за дигитализация.
- Изведени са препоръки за преодоляване на регионалните дисбаланси, чрез подобряване работата на отговорните институции, ускоряване процеса на дигитализация и усъвършенстване на провежданата държавна политика за подкрепа на МСП.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представени са 3 (три) самостоятелни публикации, които според мен кореспондират с темата на дисертацията. С тези публикации, докторанта Кирил Здравков покрива минималните изисквания, за допускане до публична защита и последваща верификация в НАЦИД, определени в НППЗРАСРБ и ППЗРАСРБ на УНСС. Чрез тези публикации, докторанта успешно е популяризировал резултатите от своето дисертационно изследване.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем 28 страници и представя обективно основните акценти от дисертационния труд. В тази си форма на оформление, авторефератът е приемлив и достатъчен като обем.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Сложната тема, което докторанта е избрал да озаглави неговият дисертационен труд определя следните препоръки, които **нямат критичен характер**, а именно те са:

- Още в уводната част на дисертационния труд е необходимо да се определят, кои подходи ще се използват за доказване/отхвърляне на основната теза, както периода на изследване, така и информационните източници, които са използвани.
- В методологията е добре да се обоснове, защото избраните показатели се използват за анализ и оценка на конкурентоспособността на предприятията;

Имам следните въпроси към докторанта:

- Как е определил оперативната рентабилност на предприятията в своя анализ?
- Какво представлява рентабилността като икономическа категория и как тя се свързва с конкурентоспособността?

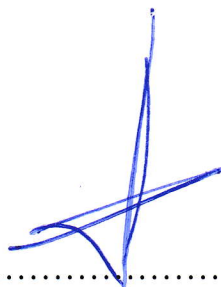
8. Заключение

Смятам, че извършеният литературен обзор, разработената методология и методика на изследване, проведеното изследване, формулираните изводи, както и предложените насоки за разрешаване на идентифицираните проблеми са лично дело на докторанта и неговият

научен ръководител. Публикациите на докторанта са достатъчни за покриване на минималните наукометрични показатели, както и са релевантни с темата на дисертационния труд. Авторефератът обективно отразява съдържанието на дисертацията. Всички тези факти, както и това, че са спазени изискванията на ЗРАСРБ, Правилникът за прилагането му и на Правилникът на УНСС ми дават основание да дам **ПОЛОЖИТЕЛНА** оценка на разработения дисертационен труд и считам за основателно да предложа **Кирил Здравков** да придобие образователната и научна степен „доктор“.

Дата: 31.05.2024

Гр. Пловдив

Подпис:

/проф. дн Петър Борисов/

REVIEW

From: Professor Petar Borisov Borisov, Doctor of Sciences

Academic position, scientific degree, first name, last name, last name;

AGRICULTURAL UNIVERSITY PLOVDIV

University / scientific organization;

Production organization and management

Scientific specialty

Subject: Dissertation work for the award of an educational and scientific degree
"doctor" in scientific specialty at UNWE.

Reason for presenting the review: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. 1333/14.05.2024 of the Rector of the UNWE.

Author of the dissertation: *Kiril Boykov Zdravkov*

Dissertation topic: *Topic: Overcoming regional imbalances by increasing competitiveness in the regions*

1. Information for the dissertation student

The dissertation student was trained in a doctoral program at a department/faculty of the UNWE in a scientific specialty according to the Order of the Vice-Rector for the NID of the UNWE No. 948/27.04.2020 The training

was carried out in a correspondence form during the period 04.07.2020 - 04.07.2024.

Kiril Boykov Zdravkov was born on December 2, 1992. In 2011, he completed his secondary education at the 33rd Language High School "St. Sofia" with a specialty - "French language". In 2014, he began to study in the bachelor's program "business management and entrepreneurship" at the New Bulgarian University (NBU), Sofia. In 2018, he successfully graduated and obtained a bachelor's degree at this university. In 2019, he obtained a master's degree in "Regional Business and Management" from UNWE - Sofia. In the period 2020 - 2024, he is studying in a doctoral program for the acquisition of "Doctor" at the "Regional Development" department.

Mr. Zdravkov's working career began in 2011 as a sales expert, and a year later he held the position of office manager. Since 2014, he has been the manager of key customers. I have no information that the candidate held or holds the academic position at the time of receiving the documents (according to a check made in the NACID registers).

The individual study plan has been fulfilled, which is evidenced by the decision of the departmental council of the "Regional Development" department to expel the doctoral student with the right of defense.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation submitted for review is 156 pages long. The structure of the dissertation is organized in the following sections - introduction, exposition in 3 (three) chapters, conclusion, main scientific contributions and bibliography.

Despite the huge number of scientific studies in the field of competitiveness, there is still no comprehensive definition, as well as a framework in which to define this complex socio-economic category. Competitiveness at the regional level further complicates the interpretation of the

concept. This complexity is manifested by the fact that the category "competitiveness" has a multi-layered nature, and when defining its essence, it is necessary to use a multidisciplinary approach. All these arguments, for me personally as a researcher with an interest in the field of "competitiveness theory" define the choice of topic as relevant and set the bar high in terms of the direction in which scientific research is oriented.

Already in the introduction, the author of the dissertation defines the main elements of scientific research, namely the research thesis, the object of research, the subject of research, the goal and the scientific tasks.

It is noteworthy that the object of research is not properly defined so that it corresponds to the research thesis of the dissertation work. The research thesis is (I quote) "...imbalances in the regions can be overcome by implementing innovations, digitization of business processes and creating a competitive environment for enterprises in Bulgaria, which in turn will create favorable conditions for the socio-economic development of the regions for NUTS level 2 planning." The research thesis thus formulated requires that the object of research be the enterprises that the PhD student states that she will research. In the subsequent exposition in the first, second and third chapters of the dissertation, the emphasis is on the analysis of the processes that take place in business enterprises, which means that the author makes a request to link regional competitiveness with the state of these structures. From the dissertation, a clear sense of the idea that carriers of regional competitiveness are the enterprises of different sizes can be seen. The analysis carried out proceeds in this direction, which defines a simple but at the same time elegant logical framework of the dissertation research.

In the first chapter, the doctoral student has in depth considered the main elements of his dissertation research, skillfully handled the literature sources, and

I think that they are sufficient in number and prove that the doctoral student knows the theory of "regional competitiveness". My recommendation to the doctoral student is to refine the citation in the literature review in order to avoid the risk of plagiarism.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

I believe that the proposed methodology of the scientific research, the performed analysis, as well as the proposed recommendations and guidelines for improving regional competitiveness are contributions of a scientific and applied nature. By means of the content of the dissertation, thus formed, the doctoral student was able to present in detail the results of the solved scientific tasks, which he, together with his supervisor, defined at the beginning of his teamwork. I believe that the goal of the dissertation work has been achieved, namely that the main hypothesis of the scientific research has been successfully proven.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

In the presented reference for scientific and applied contributions, a total of 5 (five) contributions are defined in the dissertation work itself. I agree with the PhD student that it is precisely these moments of his dissertation that stand out as contributions. All contributions are the original work of the author and derive directly from the dissertation research performed. Among the contributions defined in this way, the following stand out, which have an extremely applied (useful for practice) character:

- A survey was conducted and an empirical analysis of the results was made, with an emphasis on the activity of SMEs and the impact of the digital transformation of the economy on their business, in the presence of their own digitalization strategy.

- Recommendations are made for overcoming regional imbalances by improving the work of the responsible institutions, speeding up the digitalization process and improving the implemented state policy to support SMEs.

5. Evaluation of dissertation publications

3 (three) independent publications are presented, which, in my opinion, correspond to the topic of the dissertation. With these publications, doctoral student Kiril Zdravkov meets the minimum requirements for admission to public defense and subsequent verification at the National Institute of Public Health, defined in the National Institute of Social Sciences and Humanities of Ukraine. Through these publications, the PhD student has successfully promoted the results of his dissertation research.

6. Evaluation of the abstract

The abstract is 28 pages long and objectively presents the main highlights of the dissertation work. In this form of layout, the abstract is acceptable and sufficient in volume.

7. Critical notes, recommendations and questions

The complex topic that the doctoral student has chosen to title his dissertation determines the following recommendations, which are not critical in nature, namely:

- Already in the introductory part of the dissertation work, it is necessary to determine which approaches will be used to prove/disprove the main thesis, both the research period and the information sources that are used.

- It is good to justify in the methodology, because the selected indicators are used to analyze and evaluate the competitiveness of enterprises;

I have the following questions for the PhD student:

- How did he determine the operating profitability of the businesses in his analysis?
- What is profitability as an economic category and how does it relate to competitiveness?

8. Conclusion

I believe that the performed literature review, the developed research methodology and methodology, the conducted research, the formulated conclusions, as well as the proposed guidelines for solving the identified problems are the personal work of the doctoral student and his supervisor. The doctoral candidate's publications are sufficient to meet the minimum scientometric indicators and are relevant to the topic of the dissertation. The abstract objectively reflects the content of the dissertation. All these facts, as well as the fact that the requirements of ZRASRB, the Rules for its implementation and the Rules of the UNWE have been met, give me reason to give **POSITIVE** evaluation of the developed dissertation work and I consider it reasonable to suggest that Kiril Zdravkov acquire the educational and scientific degree "doctor".

Date: 31.05.2024

Plovdiv

Signature:

/prof. Petar Borisov/